

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: esütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1902. július 6.

Vasárnap.

XXI évfolyam. 53. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes száma ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények. Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petítősort, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyílttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyíltterek díja előre fizetendő.

A közigazgatás egyszerűsítése.

A közigazgatás egyszerűsítése dolgában üléselő értekezlet immár befejezte működését.

Közel nyolcz napon keresztül, tíz-tíz órát dolgozva nap-nap után, immár ítéletet mondott azokról az előadói javaslatokról, amelyeket Széll miniszterelnök czélzataihoz híven a belügyi államtitkárok irányító és Némethy Károly dr. osztályfő közvetlen vezetése mellett a kir. belügyminisztérium törvényelőkészítő osztálya tervezett.

Széll Kálmán alapeszméje volt, hogy szigorú összhang legyen az összes egyszerűsítési reformokban. Az eltérés csak ott kezdődjék, ahol ezt az egyes közigazgatási ágak sajátos természete megköveteli.

Egy erős, figyelmeztető, kritikai elme, széles méretű tudás rendszerezte a különböző javaslatokat s adott azoknak egységet. Ugy, hogy aki egyet áttanulmányoz a szabályzatokból, az tájékozva van az összes javaslatok rendszere felől.

A magyar közvélemény alig sejtí az egyszerűsítési törvény végrehajtásának nagy jelentőségét.

Pedig e javaslatok a községtől fel a vármegyéig rendet teremtenek azoknak az ügyeknek kezelésében, gyorsaságot, közvetlenséget azoknak az ügyeknek intézésében, amelyek a nagy közönség életviszonyait, személyi és vagyoni érdekeit nap nap után a legközvetlenebbül érintik.

Ezek a javaslatok szigorúan megfigyelmezik a hivatalnokokat azoknak a köteleességeknek teljesítésében, amely köteleességek a közönséggel szemben fennállanak.

De viszont — előírva a hivatalnokok köteleességeit — biztosítják ezeket, hogy lépten-nyomon nyakukba ne szakadhasson a fegyelmi eljárás, ami oly könnyen megessett ma a hiányos helyi szabályzatok utvesztőjében.

Az egyszerűsítési reformjavaslatokon véges-végig a munkával való takarékoskodás vonul keresztül. Ez a takarékoskodás természetesen míg egyrészt a felszabadult munkaerőnek értékes feladatok teljesítésére való kibaszálását teszi lehetővé, másrészt előbb-utóbb anyagi megtakarítást is eredményez.

Apró, kis dolgot mondunk.

Az iktatókönyvekben eltörlik — mint feleslegest — azt a rovatot, hogy az ügyet mikor s hogyan intézték el. Jelentéktelennek látszik e reform. De alapos számítás kiderítette, hogy csak magán a vármegyén évi 100.000 koronába kerül az, ha odairják minden szám mellé az iktatóba,

mikor s hogyan intézték el? És így tovább.

Az egyszerűsítési reformjavaslatok aggodó lelkiismeretességgel ovakodnak attól, hogy megsértsék az autonómiát.

Sőt egyik-másik javaslat — így a községi gyámügyi ügyvitel — az autonóm életnek új teret teremti, az öntevékeny társadalom bevonásával.

Az egyszerűsítési reformjavaslatokban megessendül a demokrácia szava is, amikor a javaslatok hadat üzennek a czimzéseknek, a szolgálai frázisoknak. De hadat izennek az andók-on, endők-ön tattatikon, tettetek-en-élősködő s végtelen mondatokba futó hivatalos írásmódnak is, amikor megkövetelik, hogy legyen az elintézés egyszerű, világos, szóljon magyaráns és kerülje a hivatalos szólásformákat, idegen szavakat, kifejezéseket.

És hogy Széll Kálmán belügyi kormányzatának egyik sarkpontjává tette az egyszerűsítést és hogy ennek keretében rendet, összhangot teremti a közigazgatási kezelés tehetetlen zürzavarában: ez nemcsak korszakot jelent a magyar közigazgatás mindennapos életében, de előkészíti a biztos utat a nagy, szervezeti reformokhoz is.

M. H.

Egy humánus rendelet. Az igazságügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, hogy a kihágásokért és kisebb büntettekért elítélt gazdák és mezei munkások csakis a mezei munkálatok szünetelése idején kényszeríthetők büntetésük kitöltésére. Ez az intézkedés nem szorul dícséretre, mert ez által a mezei munkások meg lesznek kímélve attól, hogy az élelmük beszerzésére szükséges leghasznosabb idejüket elzárva, tétlenül töltik.

A kiegyezés. Határozott biztossággal senki sem tudhatja most, hogy mint áll a kiegyezés ügye, mert Széll Kálmán miniszterelnök arra a kérdésre, hogy mi történt Bécsben, azzal a kitérével felelt, hogy semmi, mert koronatanácsot, ahol végleges megállapodások jönnek létre, nem tartottak Bécsben. A tegnapi nap folyamán Körber osztrák miniszterelnököt újra maga elé hivatva a király és Körber nyomban ezután hosszabb tanácskozást folytatott Gofuchowsky Agenor gróf és Kállay Béni közügyi miniszterekkel. Hír szerint ez újabb kihallgatáson a király felszólította Körbert, hogy a magyar érdekekkel szemben nagyobb engedékenységet és méltánylást tanúsítson. Budapesten ezzel egyidejűleg tartották meg Széll Kálmán elnöklése alatt a szokásos heti miniszteri tanácskozást, melyet — már a múlt héten történt megállapodás szerint — ezuttal kivételesen szerda helyett kedden tartottak. A minisztertanácsban a kormány valamennyi tagja részt vett, és kétségtelen, hogy itt is szóba kerültek a kiegyezési ügyek, amennyiben Széll Kálmán referált a Bécsben történt dologról. Híre jár, hogy Lukács László, Darányi Ignác és Láng Lajos miniszterek legközelebb találkozni fognak Böhm-Bawerkkel, Call báróval, Wittek lovaggal és Giovannelli báróval, hogy

az összes vitás kérdésekre nézve megegyezést keressenek.

Kis-Küküllőmegye új főispánja. Báró Kemény Ákóst, a szászrégeni kerület országgyűlési képviselőjét legközelebb kinevezik Kis-Küküllőmegye főispánjává. Hír szerint a kinevezés a hivatalos lap szombati számában fog megjelenni. Báró Kemény Ákosnak főispánná való kinevezése folytán megüresedő szászrégeni kerület, mint onnan lapunkat értesítik, Lónárt József magyarói református lelkészt akarják képviselőnek jelölni, kinek nagy népszerűsége lévén, megválasztása bizonyosra vehető.

Határszéli hazafias politika. A kolozsvári Ujság a következőket írja:

Mint illetékes forráshól értesülünk, a szabad- elvű párt egyik tagja: Weisz Berthold azt az ajánlatot tette a kormánynak, hogy az erdélyi határszálen Máramarostól kezdve egész Orsováig, egy 25 kilométeres szélességű erdősíkot vásároljon, mely mintegy utját állaná annak, hogy Erdélyben olyan határbonyodalmak legyenek, mint a lengyel tenger- szem körül voltak. Az e célra szükséges pénzt egy pénzesoport hitelezné az államnak évi négy százalékos kamatbiztosítás mellett. Az ajánlattételre Weisz Bertholdot az iridította, hogy az Albina legujabban közvetlenül a határszálen-ekar birtokokat szerezni és így segíti elő a nagy Dákórománia megalapításának eszméjét.

Az új koronaügysz. A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli:

Magyar igazságügyminiszterem előterjesztésére Székely Ferencz dr. budapesti főügyész koronaügyszszó kinevezem.

Kelt Schönbrunban, 1902. évi június hónap 28-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Plósz Sándor s. k.

Amint előre jeleztük, az új koronaügysz kinevezése csakhamar nyomon követte elődjének nyugalmalépését. A koronaügysz állás az új perrendtartás által e magas tisztség viselőjére rótt fontos feladatok szempontjából hosszabb ideig üresedésben nem maradhat. De Székely Ferencz dr.-nak, az új koronaügysznek, ez állásra való különös elhivatottsága feleslegessé is tette volna a hosszabb keresgélést. Székely Ferencz térfikora derekán foglalja el a koronaügysz méltóságát, mely egyike a magyar igazságügyi szervezet legelőkelőbb pozíziójának. A hatvan éves férfinak, aki az igazságügyi munkának ugyszólván minden ágában sikeres munkásságot fejtett ki.

Az angol király betegsége. A londoni táviratok a király állapotának tartós javulásáról adnak hírt.

A gyógyulás a betegség természeténél fogva lassu ugyan e hírek szerint, de a koronázást, mint mondják, sokkal előbb meg lehet majd tartani, mint ahogy azt a katasztrófa első napjaiban a legvérmesebb reményűek is hinni merték.

Gábor Áron emlékezete.

Eresztvény, jan. 3.

Kis vármegyénk nagy hőiséhez, önfeláldozó lelkes vitézéhez méltó fényvel és igazi melegséggel ünnepelték meg tegnap délután ágyuöntő Gábor Áron hősi halálának 54-ik évfordulóját, gyönyörű időben.

Szép közönség: ifjak, öregek, férfiak, asszonyok, leányok, gyermekek nagy díszes serege vett részt az ünnepségen.

Dalkör hiányában a közönség énekelte el bevezetőül a Szózatot. Nyomban rá Völgyes Miklós, maksi ifju pap állott a hős sirja fölé, szépen, elragadóan imádkozik Gábor Áron lelki üdvéért. Erre egy szoltárt énekeltek el utána Butyka Vilmos, nagyborosnyói tanító szavalta el Szabó Jenőnek „Gábor Áron sirja” ez. versét nagy hatással.

Majd Demes Péter, kisborosnyói ifju lelkész mondott egy nagyobb terjedelmű, érzelmi szép beszédet, méltatva Gábor Áron működését, életét, a 48-as küzdelmeket. Meghatottan hallgatták, hálás elismeréssel jutalmazták.

Ekkor megkoszorúzták a hős sirját. Tartalmas szép beszéd kíséretében, a sepsiszentgyörgyi „Székely-Társaság” nevében Gyárfás Győző főmunkások közéletünk ez érdemes alakja, tette le a szép koszorút, s egyuttal egy igen szép költői hasonlatra kért bocsánatot a sirásban nyugovó ágyúhős emlékétől, hogy nyugvó helyéről egy maroknyi földet vihessen magával, hogy elküldje azt a vármegye nevében Amerikába a Clevelandban felállítandó Kossuth szobor talapzata alá, az lévén az ott élő magyaroknak ohajuk, hogy a Kossuth-szobor magyar földön álljon, a mely szélből felkérés folytán minden vármegye alispánja küld egy-egy kis hantot a hősök szentelte, véráztatta magyar földről.

A koszorú letétele után ismét beszéd következett. A háromszékmegyei egyetemi hallgatók nevében mondta ezt teljes elismeréssel méltó sikerrel Péter Gergely egyetemi polgár.

A Kossuth-nóta zengett föl most száz és száz ajakról s rá Gyárfás Sándor ref. theologus szavalta el Kovács Gyula „Tépett foszlányok” ez. gyönyörű költeményét utána ifju Nagy György ügyvédjelölt méltatta ez ünnep jelentőségét társadalmi szempontból. Végül a közönség énekelte el nagy lelkesedéssel a szózatot s ezzel véget ért a lélekemelő szép ünnepség, melynek hasonlóval még nem ülték meg e napot. Csak egy hiányzott; egy dalkör. De hogy jövőre az is lesz, arra kezeség a hazafias lelkesedés, mely most, — hisz, szük nem egy évre — felbuzdult.

Az ünnep így is magasztos, szép volt. Elismerés érte a derék rendezőknek.

IRODALOM.

Az olvasóhoz! Az Egyetértés ma az egyetlen újság, a mely függetlenül pártoktól, érdekesoportoktól védi az ország nagy igazait, jogait, alkotmányát. Ez őrségen nem ismer tekintetet, alkuvást, köntörfalazást.

Távol minden befolyástól, pártok szük szempontjaiktól s minden más egyébtől, a mi a szabad eszmék küzdőit eltérítheti, fegyverrel a magyarság szolgálatába helyezi és törekvéseit győzelemre vinni a legforróbb óhaját. Harminczöt éves multjára büszkén hivatkozhatik az Egyetértés, mert olyan sikereket ért el, a melyeket alig mutathat föl kontinentális lap.

A szerkesztőség, megerősödve az irodalom és a zsurnalisztika legjobb munkásaival, élén Fenyő Sándor főszerkesztővel és Eötvös Károlylyal, nagynevű szépirodalmi főmunkatársával, lelkesen és szeretettel szolgálja e kitűzött ezélokot. Arra törekszik az Egyetértés, hogy hírszolgálatát a legkimerítőbb legyen, gondoskodik érdekes és aktuális olvasmányokról bőségesen, tárczarovatát változatosság dolgában kimeríthetetlen.

Hirrovata a közélet minden ágára kiterjed: azon igyekszik, hogy bő és érdekes legyen; tanügyi, törvényszéki és egyházi rovatában minden jelentős eseményről részletesen beszámol, közgazdasági rovatának pedig olyan nagy teret szentel, hogy az felölhet mindent a mi a gazdaság körébe esik.

Mint a nemzeti ügyek és érdekek védője és harczosa, kéri az Egyetértés a nagy közönség támogatását.

Eötvös Károly tovább írja feltűnést keltő munkáját: Az eszlári nagy per-t. Egyre fokozódik az Egyetértés nagynevű szépirodalmi főmunkatársa e művének nagy érdekessége. Az eddigi megjelent közleményeket az újonnan belépő előfizetők külön lenyomatban, díjtalanul kapják meg.

Karácsonyra az Egyetértés nagy meglepetésben részesíti olvasóit. Érdekes és értékes lesz, a mivel kedveskedni fog, olyan nagyszabású ajándék a melynekhez hasonlólt csak a külföldi nagy lapok juttatnak közönségüknek.

Az új évnegyedben feltűnést keltő új regény közlését kezdi meg: Sienkiewicz, a világhírű lengyel író, egyik legragyogóbb új művét mutatja be A kis ezredes. Az egyetértés előfizetési ára: Egy óra 3 K. 60 fill. Negyedévre 10 K. Félévre 20 K. Egész évre 40 K. Tiszteviselők, lelkészek tanítók és katonák számára kedvezményes áron küldjük. És pedig: Egy óra 2 K. 40 fill.-ért, Negyedévre 7 koronáért Félévre 14 koronáért, Egész évre 28 koronáért. Mutatványszámot kívánatra szívesen küldünk. Az Egyetértés szerkesztősége és kiadóhivatala, Budapest IV., Papnövelde-utca 8.

NAPI HIREK.

— **A honvedség köréből.** Barabás Károly, a 24-ik honvéd gyalogezred városunkban állomásozó 3-ik zászlóaljának derék ifju főhadnagya saját kérésére áthelyeztetett Brassóba.

— **Előléptetések.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Binder Jenő brassói és Paál Géza kecskeméti (vált brassói) főreáliskolai tanárokat előléptette a VIII. fiz. osztály 3-ik fokozatába.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Beöthy Gábor, esikszereadi ügyvédjelöltet kinevezte ugyanoda ügyész-ségi megbízottul.

— **Eljegyzés.** Kókóssy Rózsikót, néhai Kókóssy Károly ügyvéd és takarékpénztári előkigazgató s neje Kónya Vilma urhölgy bájos ifju leányát a napokban jegyezte el Kézdivásárhelyen szük családi körben Barabás Károly, m. kir. honvéd főhadnagy, a Kézdivásárhelyi társasélet egyik volt kedvelt tagja. A rokonszenven, kedves ifju jegyes párnak és inte szívből gratulálunk!

— **Időjárásunk.** Négy napi meleg nyári nap után, mely alatt a gazdalkozó népség jó minőségű szénát csináltatott, mult esütőtől késő délután sűrű eső, hideg idő állott be Kézdivásárhely vidékén is. Mint táviratilag értesültünk, pénteken Szombathelyen, Ungvárt, diósgyőrben, Szegszárdon, Zalaegerszegen, Nagykanizsán meggyoró nagyságu jég verte el a vödrök nagyrészét. Szegszárdon a villám 3 tanyát lpusztított.

— **A Székely-Kongresszus előkészítése.** Háromszékvármegye főispánja ebben az ügyben a következő meghívót bocsátotta ki: „A Székely-Kongresszus” rendező bizottsága felkérve arra, hogy a Kongresszust megelőzőleg tartandó tanulmányut vezetést egy helyi bizottsággal előkészítsem: tisztelettel felkérem uraságodat, hogy ez ügyben 1902. július hó 7-én, hétfőn délután 2 órakor a vármegye házában tartandó értekezleten ha csak lehet, mulhatatlanul megjelenni sziveskedjen. Sepsiszentgyörgyön, 1902. évi július hó 1-én. Potsa József, v. b. t. t., főispán.

— **A honvedség gyakorlatai.** Az erdélyrészi VI. honvédkerülethez tartozó ezredek gyakorlataikat az idén Segesvár vidékén fogják megtartani. E célból Segesvár környékére vonják össze a 21., 22., 23. és 24. honvéd gyalogezredet. A brassói 24. honvéd gyalogezred július hó 3-án indult el a gyakorlatra, amely egy egész hónapig fog tartani. Az őrsi gyakorlatokon az ezred pótállatalkosaival fog részt venni.

— **Személyváltozások az erdélyi róm. kath. egyházmegyében.** Gróf. Majláth Gusztáv püspök legújabb körlevelében tudatja a következő személyi változásokat: Balló János gyergyó esomafalvi plébános Csik-Madarásra, Török Ferenc Csik-Szeredáról Gyergyó-Csomafalvára, Szigeti Gyula Maros-Ilyéről Csik-Szeredára. A marosilyei plébánia ideigl. adminisztrátorává Magáth Lajos nevezetett ki. Szabó Lajos gyergyószentmiklósi s. lelkész elbocsátatott az egyházmegyéből. Balás Márton a csanádiból felvett az erdélyibe.

— **Nyári mulatság.** A Kézdivásárhelyi kath. egyház javára a kereskedő ifuság által július

TÁRZSA.

A magyarok temetkezése.

Irta: Dr. Nyári Albert báró.

IV.

Meghalt az első legény...

(Folyt. és vége.)

Szegény részeseknek nem nagy áldást hozott az ideai esztendő. Megütötte a hó a buza szép szemét, összefonnyadt s vele annyi szép reménye zsugorodott össze a pilinyi szép leányoknak. Honnéttek ki majd az aratórészből a nagyboldogasszonyi bucsukor selyem-mosolygó ruhára? Bizony meg kell toldani az aratást a csöpléssel is. A kettőből majd csak kitelik a ruha ára. Meenyit kell izzadni a napon, álmotlankodni éjjel azért az egy óráért, a meddig mutogathatják majd azt az új ruhát.

De lám, ki tudja, fölveszi-e minden leány a rózsás ruhát, nem kellene-e inkább feketét venni fel, gyászosat, szomorut? Elmulik-e akkorra a bánat, felszárad-e a köny a szép lányok csillogó szemében?

Most a sarló is bánatosan cseng, a beszéd is halk, elfojtott; bizony, ha nem peregne a gabona

szeme, abba is hagynák mindjárt a munkát. Csak úgy gépiesen megy a dolog, mindenki a Tözsér Pista szomorú esztén tündöklök.

Hogy is lehet az! Tegnap még itt aratott köztük, első volt a munkában, első a szerelomban. A melyik lányra rákaesintett, előntötte annak arcát a vér, — jó, ha nem vágta el az éles sarló az ujját szegénynek, — a melyik táblába pedig beleakasztotta kaszáját, azon csak egy nőtt a esomé, mint gomba eső után. Dolgozott ott mindenki, mert szegény lett volna elmaradni mellőle. Ő pedig fel se vette a munkát, napot, éjjelezést, mindig csak dévajság, dal fakadt az ajkán.

És ma itt fokszik megmeredve. Édes anyja kinek egyetlen támasza volt — meg a sirató asszonyok jajgatnak felette. Verje meg az Isten azt a legényt, a ki megforgatta kését szívében szegénynek. A kivel pedig csak úgy játszott, azt hitte talán, hogy tréfa az egész, az a szép, nagy legény! Őklének egy csapásával leüthette volna. S mégis az ő szívében ütött amaz halálos sebet. „Jaj! jaj! ki lesz az én gyámolom! Ezért neveltelek fel, én édes magzatom?”

„Istenem, milyen szép halott!” — mondogatta keseregve szép hajadon huga. „Mintha templomba menne, mintha lakadalomra készülne.”

Olyan is volt. A csipkés szemfedő szétvált kétoldalt s ő ott feküdt közte, mintha rövid álmat aludna csak. Feje lágy párnán pihent, frissen szed-

ték a mohát beléje, rajta volt még a vadvirág kábitó illata is. Pörge kalapjára Szécsényben vették a csinált virágot, a mit ezüstrojtos pántlikára varrtak rá. Vasárnap este egy hosszú szározmaringot szurt valaki a pántlika mellé. Az is ott hervadoz, ott lankad most. Ünneplő kék ruháját öltötték fel rá, villognak rajta a fényesre törült pitkék, — s harmonika-szaru csizmája úgy ragyog lábain mintha lágos bőrből csinálta volna a szécsényi majster. Középső ujján karikába esavargózott egy szépen simított gyűrű, a mit a Kovács ezermester keze azokból a bronzokból kalapált össze, a miket a Sirmányon tavaszi szántás közben a csontokkal együtt kivett az eke vasa.

Csak egy volt, a mit nem vitt volna magával se templomba, se esküvésre: mellére volt fektetve egy ujdonaúj, most vert patkó. Hogy mért tette oda az apai gyöngéd gondoskodás, azt talán maga Pesta bátya sem tudná megmondani. Ugy látta gyermekéjében már, hogy legényember lópatkóval menjen a más világra. Ez a régi, lóval való temetkezésnek utolsó maradványa.

Mégis letették a sarlót, a kaszát, le minden dolgot akkorra, mikor a harang első kondult a temetésre. A hamvas-t korán teleszedték az asszonyok, lányok friss tüvel, hogy legyen estére mi megtemetni a sárga kis libákat és siettek haza, hogy ünneplő öltönyt öltösn mindenki magára. Mégis meg-

6-ára (vasárnapra) kitűzött nyári mulatság iránt széles körökben nagy érdeklődés mutatkozik. A verseny rendező bizottság az előkészületeket már befejezte, az ünnökerti színpontot eszményesen feldisznította s így ha az idő is kedvező lesz — közönségünknek egy kedves mulatságban lesz része.

— **Államsegély a székely iparosoknak.** Láng Lajos m. kir. kereskedelemügyi miniszter, a szokásos feltételek mellett, Kovászna és vidéke, ipari hitelszövetkezet kebelében alakult asztalosipari szakcsoport által létesítendő ipari gépműhely gépei felszerelése és Kovásznára szállítása költségeinek fedezésére, az ipar- és kereskedelmi alap tőrhébe 6900 korona segélyt; az üzem beállításának költségeire pedig 2000 K. feltételeken visszafizetendő államsegélyt engedélyezett. Ezenkívül kilátásba helyezte a miniszter, hogy a közös gépműhely gépeinek hajtására szükséges motorikus erő bérletéhez három éven keresztül ezer korona segéllyel fog járulni. A székely asztalos-ipar minden bizonyítvánnyal hathatós lemondást nyert a kérés illetően megoldása által s ebben az országjárás Sándor Józsefet, a kerület agilis orsz. képviselőjét illeti, ki sok utánjárás és nagy fáradtság után tudta csak dűllőre vintetni az ügyet.

— **Fiatal mákvirág.** Biró Ágnes futásfalvi születésű, kézdívasárhelyi cselédnő, alig múlt 14 éves s már is jelentékeny zavarba jutott az enyém-tied, övé fogalmával. Mutatja az, hogy a lopást rendszeresen üzte hónapokon keresztül; hol ezukrot, hol kávét, zsebkendőt stb. eszent el, míg végre a napokban gazdájának zsebjárát is ellopta. Ez volt a veszte. Gazdája rögtön kutatni kezdett utána s meg is kapta nála az órárt. A derék mákvirág persze hüvőse került.

— **Halálozás.** A népnevelésnek egyik derék, öreg bajnoka tért meg örök nyugalomra június hó 25-én Futásfalván. Demény Dénes, nyug. r. kath. kántortanító 44 évi buzgó tanítói működés után, 79 éves korában meghalt s június hó 28-án temették el nagy részvét között. Koporsója fölött Balázs Ferencz torjai plebános tartott megható gyászbeszédet, a kézdí-országi r. k. tanítóegylet nevében pedig Szabó Sándor elnök mondott búcsúbeszédet. Nyugodjék békével.

— **Párbajozás miatt.** A kézdívasárhelyi kir. törvényszék Végh Endre sepsi-szentgyörgyi tanárt, a Jovanovits Sándor gyógyszerésszel történt párbajozásért 3 napi államfogházra ítélte el; ugyanezen párbajban való segédkezés, illetőleg annak előmozdítása miatt Morvay Endre szolgabírórt pedig 10 napi államfogházzal büntette meg.

— **Hálás köszönet.** Minden ok a tisztelt ismerőseim rokonaim, a kik felejthetetlen kedves Amália leányom korai elhunyt és temetése alkalmából kegyes részvételüket kifejezni szívesek voltak:

maradt hát a rendeltetése a hamvasnak. Ha a meghalt legényt takargatnák bele gondos kezek, akkor is letört virág lenne benne, csak úgy mint most, mikor a százszorszép virág szirmai hervadoznak benne.

Kitették a holttestet az udvarra. Fehér tüllruhás lányok hozzák a lobogókat. Az egész falu ott szorongott a kis ház előtt. Mintha kántor uram is átérte volna a mindenki bánatát, sohasem mondott olyan búcsúztatót világeletemben sem mint ma. Még maga az esperes ur is könnyet törölt a szeméből, mikor a „circumdedermu“-ot énekelte a halott fölött. Ugy reszkett a hangja, mintha mindjárt el akarna bicsaklani.

Zugott minden harang, mikor ment fölfelé a menet a hegynek. A zöldelő akácok enyhe árnya fogadja ott a holtakat. Ha az a sok derék magyar népség felkelne most, a mennyi ott alszik annyi idő óta, talán mindjárt a muszka ellen lehetne indulni velük.

Még el sem ért a hat legény — legjobb pajtásai a holtak — a koporsóval a sarkert széléhez, mikor magasan csapott fel a füst a temető árkából. Ráfordta a szellő a pernyét a leányok hősín ruhájára. A haló-ágy szalmájába vetettek ott esővát, az ősi tűzmadásnak, a halottégetésnek emléke éledt fel itt újra a lángok fényében.

Ugy pár csepp a szentelt vízből még, s beöcsátják a moly üregbe a koporsót. Egy fiatal éle-

e helyen fogadják megszorodott szívem hálás köszönetét. Kézdívasárhely, 1902. júl. 3. Özv. Nagy Gézané sz. Dézsi Zsuzsánna.

— **Egy új mezőgazdasági gépgyár Budapest.** A nálunk már eddig is jó hírnévnek örvendő Hofher és Schrentz cég Kézdívasárhelyen, az Üllői-ut mentén, nagyszabású, modern berendezésű mezőgazdasági gépgyárat építtetett, melyet jelen évben üzembe is helyezett. Nevezett cég eddig csak bécsi gyártelepén készült gépeit hozta hozzánk, melyek jószágok, jó anyag felhasználásával végzett pontos kivitelük és honi viszonyaihoz alkalmazott helyes szerkezetük miatt külföldi voltak daczára is általánosan elterjedtek és kedveltekké váltak. Annál örvendetesebb az a körülmény, hogy a gépek most már itthon készülnek. Magyar munkásoknak ad kenyeret a gyár és magyar anyagot dolgozva fel, valódi hazai iparcikket termel. A gyártelep minden egyes műhelye és felszerelése mintaserű, épületei szépek, egyszerűek és világos helyiségekkel bírnak. A gyár 600 munkás foglalkoztatására van számítva s jelenleg 300 munkással dolgozik. Mint tisztán mezőgazdasági gépgyár ezen Hofher és Schrantz-féle új gyártelep a legelső közt foglal helyet és a jó kezében levő vezetés, valamint a mintaserű modern berendezése elég bizt. sítékot nyújtanak jó gyártmányok előállítására s a magyar gazdaközönség részére ezen új haza gépporrás határozott nyereséget jelent.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kézdívasárhelyi áll. polg. fiúiskola jómagaviseletű és szorgalmas tanulóinak megjutalmazására szíves adományaikkal járultak: Szabó Jenő ev. ref. lelkész ur 4 drb könyvvel Turóczi István könyvkereskedő ur 3 drb és Zajzon Sándor tanár ur 2 drb könyvvel. Pénzt adományoztak: a „Kézdívasárhelyi Takarékpénztár“ 10, Tamási Imre ur 5, János Gyula ur 5, Kovács Kálmán törvényszéki aljegyző ur 2 és Baló László 10 koronát. A tanúgy iránt meleg szeretettel érdeklődők fogadják a jutalmazott tanulók nevében is kifejezett hálás köszönetünket. Kézdívasárhely, 1902. július 1-én. Az igazgatóság.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kézdívasárhelyi iparos tanoncziskola tanulóinak megjutalmazására adakoztak: 1. Kézdívasárhely város 20 K. 2. Kézdívasárhelyi Tak. pénztár 10 K. 3. Szűcs Ferencz, gépész ur 2 K. A szíves adakozásért a felügy. bizottság nevében hálás köszönetet nyújtunk Kézdívasárhelyen, 1902. jún. 30. M. Székely János igazgató.

— **Pályázat.** A háromszéki és miklósvárszéki (erdővidéki) volt székelyhuszár családok által nevelési célra tett alapítványból ezidőszert egy, esetleg két alapítványi helyre — és pedig első sorban a honvéd Ludovica akademiára, másodsorban a két tisztképző tanfolyamra s amennyiben ezekre pályázat nem érkezik be, az erdészeti, bányászati, bölcsészeti felsőbb tanfolyamra a sorrend szerint a szabályrendelet 22. §

tet eltemettek örökre. Ráhullott a sok göngy. Vége Talán álom volt csak, hogy Tözsér Pista elsőlegénye volt a falurak, a legdolgosabb, a legszebb. De mégsem volt álom, mert rá van a fájára írva, hogy meghalt 21 éves korában.

Még egyszer összegegyül a férfi népség a halotti háznál. Az apa fogadja a szomorú vendégeket. Pedig nem is az ő vendégei ezek, hanem a fiatalok. De szomorú dolog is az, ha maga a vendéglátó gazda halott! Kívér bárányt öltök le a torra, s a sirányok bőven meg vannak telve a Várhegy tüzes borával. Attól kurázsit kapnak lassan a busongók. Még nőta is járja a végén. De olyan szomorú dalokat énekelnek, hogy sirni van kedve tőle az embernek.

Még most is sirva vigad a magyar. A kis fehér fején pedig lassan hervadoz egy kis sári virágból font koszorúeska. Szép lány keze tette oda, az kötötte reszkető ujjával, öntözte szeme harmatjával.

Kijársz-e arra a kis sirra, Borzák Panni néha. megcsókolni azt a fehér fejét? Megérzi talán lenni a hideg földben a szegény halott s feldobog talán az a szív, a melyre te oly gyakran hajtottad szőke fejedet! . . .

értelmében az 1902—903-ik évekre félévenként két egyenlő részletben előre fizetendő 480 korona ösztöndíjjal ezennel pályázat hirdettetik. Az alapítvány a szak teljes folyamára terjed. Az alapítvány élvezetére a hivatalból eszközölt és a megyei levéltárban őrzött összeírásban foglalt háromszéki és erdővidéki 623 volt székelyhuszár-család fi- és nő-ágon leszármazó férfi tagjai olyképpen jogosultak, hogy a fi-ágon leszármazóknak mindig elsőbbségük van. Az alapítványi helyre pályázók eziránti kérésüket alulírottakhoz mint a kezelő bizottság elnökéhez 1902. július hó 31-ig bezárólag kötelesek benyújtani. A kérés felszerelendő: a) a kérelmező keresztlevelével, melyben törvényes származása bizonyítva legyen; b) valamely magyar honi főgymnasium vagy főreáltanodában nyert érettségi bizonyítvánnyal; c) saját és szülői vagyonára vonatkozó közszégi előjárósági bizonyítvánnyal; d) arra vonatkozó bizonyítvánnyal, hogy pályázó jogosult, volt székelyhuszár-családból származik, mely bizonyítvány a közszégi előjáróság és azon közszégbeli huszárcsaládhoz tartozó választott megbízott tag által állítandó ki; e) a kérésben világosan előadandó, hogy pályázó melyik ösztöndíjat kívánja elnyerni. Sepsiszentgyörgyön, 1902. június 19. Szentiványi Miklós, alispán.

KÖZGAZDASÁG.

Magyar kertészeti eszközök.

A m. kir. földművelésügyi minisztertől a háromszékmegyei Gazdasági Bizottság útján a következő, gazdáinkat érdeklő értesítést vettük:

Régóta érezhető hiány volt, hogy a hazánkban gyártott talajművelő kertészeti eszközök a céljuknak nem felelnek meg teljesen, miért is a legtöbb állami intézet és kertészet külföldről, kivált a Dittmár féle heilbroni gyárból volt kénytelen abbéli szükségletét fűdözni. Ujabb időben a gr. Csáky-féle prakfalvi vasgyár (Prakfal, Szepesvármegye) buzditásomra oly talajművelő kertészeti eszközöket állított elő, a melyek a budapesti m. kir. kertészeti tanintézetben kipróbáltatván, formájokra nézve célszerűeknek, anyagukra nézve pedig szolid és szilárd alkatúaknak, és jól használhatóknak bizonyultak.

E szerszámok a következők:

1. Angol aczélasó,
2. Kétágu hegyes kapa falkolai kapálásra alkalmas.
3. Kétágu lapos kapa, föld porhanyításra alkalmas.
4. Kétágu hegyalljai kapa, szőlő és főleg oltványok kapálására alkalmas.
5. Csákánykapa, döntésre és faszedésre alkalmas.
6. Faszedő egyágu kapa Gaucher-féle rendszerű.
7. Csemete ültető kapa, szintén Gaucher-féle rendszerű.
8. Vermelő kapa, szintén Gaucher-féle rendszerű.
9. Magvető kapa, szintén Gaucher-féle rendszerű.
10. Fecskefark kapa.
11. Kézi növényásó, pikirozásra stb. igen alkalmas.
12. Kézi porhanyító és gomláló kapa, zöld-ség kertekbe való.
13. Kaparó.

A midőn e körülményt a t. Egyesület figyelmebe ajánlom, s közlöm, hogy az állami intézetek és kertészeteket ezen megfelelőeknek bizonyult eszközök használatára utasítottam, egyben megkérem a t. Egyesületet is, hogy az eszközök elterjesztését saját hatáskörében maga részéről is előmozdítani szíveskedjék.

Budapest, 1902. május hó 28-án.

A miniszter megbízásából:

Forstel s. k.,
miniszteri osztálytanácsos,

H i r d e t é s e k.

Sz. 554—902. tlkvi

Árverési hird. kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Bartha Imre ügyvéd által képviselt Gazda György és neje végrehajtónak Krovagna Mihály s neje végrehajtást szenvedő elleni 2000 K. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék (a kovásznai kir. járásbíró) területén fekvő, a zágoni 2341. sz. tjkvben 641. 2/b. hrsz. és a zágoni 2480. sz. tjkvben 641. 2/a. hrszamu ingatlanra 1000 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi július hó 28. napján délelőtt 9 óra-

kor Zágon községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. j. bíróság, mint tlkvi hatóság. Kelt Kovásznán, 1902. évi márcz. hó 5 én.

Száva Jakab,
kir. albiró.

(127. 1—1.)

A Wünschendorfer-féle ház mellékhelyiségekkel több évre folyó évi augusztus 1-től kiadó.

Értekezhetni Szalay Eleknél. (122. 2 3.)

Tusnádfürdőre egy izr. orth. vendéglős vállalkozó kerestetik.

A fürdőigazgatóság.

FÜRDŐZŐ KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE!

Tisztelettel hozom a fürdőző közönség szives tudomására, hogy jó hírnevű, a czélnak teljesen megfelelő, kényelmes, jó berendezésű lakszobákkal ellátott

CSISZÁR-FÜREDET

e hó folyamán megnyitottam s az hideg- és meleg fürdőivel, ugyszintén izléses ételek, kitűnő jó bor, olcsó s pontos kiszolgálással áll a közönség rendelkezésére.

Midőn a fürdőző közönségnek szives tudomására hozom, egyuttal kérem b. pártfogásukat Kézdivásárhely, 1902. július hó.

Tisztelettel:

Kovácsné.

(128. 1—3.)

Vendéglő és szálló áthelyezés.

Szerencsés vagyok tisztelettel köztudomásra hozni, hogy Kézdivásárhelyen, a város tulajdonát képező Cserey-féle épületben három évtizeden keresztül fennállott

Jancsó-szálló- és vendéglő-üzletet

áthelyeztem a főter keleti során levő Török János-féle egy emeletes épületbe.

Új helyiségemben a földszinten a kor kívánalmait szerint berendezett vendéglői éttermek állanak a t. vendégeim rendelkezésére, a hol széles körben ismeretes **székely konyhából izletes ételekkel** szolgálhatok a nap minden részében valamint hamisítatlan, **tiszta és zamatos asztali és csemege borokkal.**

Az emeleti része kényelmesen, esinosan berendezett **háló-szobák** állanak a t. utazó közönség rendelkezésére.

Eddigi tisztelt vendégeim szives pártfogását tisztelettel kérem,

Kézdivásárhely, (Háromszék m.) 1902. június hó.

Özv. Jancsó Dénesné,
szül. Pap Ilonka.

(113. 6—?)

Mesés olcsó árban.

Óriási raktár az ujonnan feltalált „Seccésios” főzőedényekben, melynek zománca akkor sem pattog le, ha üresen állítják a tűzhöz.

Mesés olcsó árban **súly szerint** kapható

Jancsó Gyula

üveg, porezellán, galanteria, lámpa, játékszer, gyermekkoszik, mosdóasztalok, tükrök, képek, konyhaedények és fűszer áru kereskedésében.

ÓRIÁSI RAKTÁR.

(115. 6—?)

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

Kéveköto aratógép.
Fűkaszalógép.
Köszörűkészülék

„Daisy” marokrakó aratógép.
Szénagyűjtő gereblye és
Kévekötofonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

William J. Stillman
igazgató.

Budapest,
V. ker., Váci-ut 30 sz

(48. 15—18.) Evi termelés: 362000 gép.